

**Θεματική Ενότητα:
Επιστήμες του Χορού**

Αναρτημένες Ανακοινώσεις 21^{ου} Διεθνούς Συνεδρίου Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

**Section:
Dance Sciences**

Poster Presentations of the 21st International Congress of Physical Education & Sport

18651

«ΒΙΩΣΗ» Η΄ «ΑΝΑΒΙΩΣΗ» ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ; Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΕΘΙΜΟΥ «ΓΑΪΤΑΝΑΚΙ» ΣΤΟ ΝΕΟΧΩΡΙ ΤΗΣ ΟΡΕΙΝΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ

Φούντζουλας Γ., Τυροβολά Β., Κουτσούμπα Μ.

Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Τ.Ε.Φ.Α.Α.

foumanchoo@hotmail.com

‘EXISTENCE’ OR ‘REVIVAL’ OF TRADITION? THE CASE OF THE ‘GAITANAKI’ RITUAL IN NEOHORI OF ORINI NAFRAKTIA

G. Fountzoulas, V. Tyrovola, M. Koutsouba

National & Kapodistrian University of Athens, D.P.E.S.S.

Το «Γαϊτανάκι» είναι έθιμο που εντάσσεται στον πασχαλιάτικο εθιμικό κύκλο και έχει ευετηριακό χαρακτήρα. Συνοδεύεται από τον ομώνυμο χορό με πάνδημη συμμετοχή που συνιστά και έναν από τους βασικότερους χορούς του τοπικού χορευτικού ρεπερτορίου. Σήμερα, τελείται στις 24 Αυγούστου, ημερομηνιακή μετάθεση που οφείλεται στις κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές της τελευταίας εικοσαετίας καθώς και στις μετακινήσεις προς τα αστικά κέντρα σημαντικού αριθμού των κατοίκων της κοινότητας. Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη του εθίμου «Γαϊτανάκι» στην κοινότητα Νεοχώρι της Ορεινής Ναυπακτίας κατά το χρονικό διάστημα 1805-2011. Ειδικότερα, με σημείο αναφοράς τον ομώνυμο χορό που συνιστά και τον πυρήνα της τελεστικής διαδικασίας, η εργασία στοχεύει στην ανάδειξη του μετασχηματισμού της δομής και της λειτουργίας τόσο του εθίμου και του χορού όσο και των όρων τέλεσής τους στο πλαίσιο της τοπικής κοινωνίας, κατά το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιείται η εθνογραφική μέθοδος που βασίζεται στη χρήση πρωτογενών και δευτερογενών πηγών. Οι πρωτογενείς πηγές αφορούν στα δεδομένα που συλλέχθηκαν με επιτόπια έρευνα, ενώ οι δευτερογενείς πηγές προέρχονται από βιβλιογραφική έρευνα. Για την ανάλυση της δομής και μορφής του χορού χρησιμοποιείται η δομικο-μορφολογική μέθοδος και για την καταγραφή του, το σύστημα σημειογραφίας Laban. Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιείται η συγκριτική μέθοδος, ενώ για την ερμηνεία των δεδομένων υιοθετείται το μεθοδολογικό μοντέλο των Hoerburger και Keali‘i-nohomoku, ως προς τις έννοιες της «πρώτης» και «δεύτερης» ύπαρξης. Διαπιστώνεται ότι τόσο το έθιμο όσο και ο χορός έχουν υποστεί μεταβολές σε επίπεδο δομής καθώς και λειτουργίας. Η διαδικασία της οικονομικής ανάπτυξης της τελευταίας 20ετίας, αλλά και οι επερχόμενες αλλαγές στις κοινωνικές δομές της κοινότητας έθεσαν σε κίνηση μηχανισμούς που οδήγησαν στην αλλαγή της δομής και του τρόπου τέλεσης εθίμου και χορού. Ωστόσο, οι κάτοικοι της κοινότητας εξακολουθούν να τηρούν τους ίδιους όρους στη συμμετοχή, τη βιωματική μάθηση και τον αυθορμητισμό κατά την τελεστική πράξη, ως διατηρητέες μορφές της συλλογικής ζωής του παρελθόντος. Συμπεραίνεται, ότι παρά τους μετασχηματισμούς της δομής και μορφής τόσο του εθίμου «Γαϊτανάκι» όσο και του ομώνυμου χορού στην πάροδο του χρόνου, η τέλεσή τους εξακολουθεί να συνιστά μέχρι σήμερα συλλογικό και αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής κοινωνίας, δηλαδή

* Η συμμετοχή στο συνέδριο με αναρτημένη ανακοίνωση πιστοποιείται από το παρόν ηλεκτρονικό αρχείο.

* The participation in the congress with a poster presentation is certified through this electronic file.

«ασυνείδητη βίωση», αναγόμενο στην «πρώτη» ύπαρξη. Πρόκειται για τοπική ιδιαιτερότητα που συναντάται μόνο στη συγκεκριμένη κοινότητα, εφόσον αυτή έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τις υπόλοιπες κοινότητες της ευρύτερης περιφέρειας στις οποίες το έθιμο και ο χορός αποτελούν πλέον υπόθεση ενός μέρους των κατοίκων της τοπικής κοινωνίας και προβάλλονται ως «ενσυνείδητη αναβίωση», δηλαδή υπό την έννοια της «δεύτερης» ύπαρξης.

Λέξεις κλειδιά: «Γαϊτανάκι», «πρώτη» και «δεύτερη» ύπαρξη, «βίωση» και «αναβίωση» της παράδοσης

ΠΡΑΚΤΙΚΑ 21ου ΔΣΦΑ
PROCEEDINGS 21st ICPES